

C: Lindeboom, Roy

T: 0545-250 250

E: info@gemeenteberkelland.nl

Bezoekadres: Marktstraat 1, Borculo

Gemeenteraad gemeente Berkelland

Zaaknummer : 857198
Onderwerp : Bestuursopdracht inventarisatie bezuinigingsmogelijkheden
Verzonden : 8 februari 2024

Geachte leden van de raad,

Op 31 oktober 2023 heeft u de Programmabegroting 2024-2027 vastgesteld. Met de begrotingsvoorstellen hebben wij aangekondigd om met oplossingen te komen voor de verwachte begrotingstekorten vanaf 2026. We hebben een bestuursopdracht opgesteld om invulling en begrenzing te geven aan de oplossing van de tekorten. Met deze brief stellen we u op de hoogte van de inhoud van de bestuursopdracht en het vervolg.

Inleiding

Het Rijk wil per 2026 fors bezuinigen op het Gemeentefonds. Voornamelijk dit voornemen van het Rijk maakt dat onze begroting, die per 2024 nog gewoon in evenwicht is, dat dan per 2026 niet meer zal zijn. Vanaf 2026 bedragen de geprognoseerde tekorten ruim € 8 miljoen. Ondanks dat we er ervaring mee hebben dat het Rijk kortingen op het Gemeentefonds (of deelfonds) verzacht of uitstelt, er een nieuwe regering gevormd moet worden en de VNG ook tegen de betreffende kortingen is, bereiden we ons voor op de situatie dat de korting toch door wordt gevoerd.

Begrotingssaldi

Jaar	2024	2025	2026	2027
Saldo	33.000	393.000	-8.053.000	-8.349.000

Primair is het doel van deze opdracht: het ook bij het negatieve scenario omtrent de Algemene Uitkering kunnen behouden van een evenwichtige meerjarenbegroting. Een evenwichtige meerjarenbegroting is een van de randvoorwaarden om duurzaam te kunnen blijven voorzien in de nodige overheidsproductie en dienstverlening (voor onze inwoners). Anders gezegd om bij te kunnen dragen aan het oplossen van problemen in de samenleving.

De opdracht

De opdracht die we aan de ambtelijke organisatie hebben gegeven luidt: Maak een inventarisatie van bezuinigingsmogelijkheden. Deze inventarisatie bevat in totaal voor € 10 miljoen aan mogelijke maatregelen. We verwachten binnen deze € 10 miljoen voor ongeveer € 3 miljoen aan maatregelen te inventariseren die al een budgettair effect kunnen hebben per 2026 en die slechts beperkte negatieve inhoudelijke gevolgen hebben.

Hierdoor is het mogelijk om al voor ongeveer € 3 miljoen aan maatregelen voor te stellen bij de Perspectiefnota 2025. Het deel van € 3 miljoen zullen we aanduiden als "fase 1", de rest als "fase 2".

Inhoud en proces

We beslissen deels autonoom over waar we onze middelen wel of niet aan uitgeven. Voor het grootste deel echter voeren we binnen meer of minder strakke kaders wetgeving/taken uit voor het Rijk. De beoogde inventarisatie van € 3 en € 7 miljoen betreft een aanzienlijk deel van onze beïnvloedbare uitgaven. De € 3 en € 7 miljoen bedragen respectievelijk ca. 2,5% en 5% van de lasten. Dit is een van de redenen dat we op voorhand geen beleidsterreinen of activiteiten uitsluiten. Bezuinigingen op de bedrijfsvoering kunnen het gevolg zijn van het eventueel stoppen met beleid of activiteiten. Naast bezuinigingen op uitgaven gaan we ook mogelijkheden om inkomsten te verhogen inventariseren.

We inventariseren € 10 miljoen zodat bij een tekort van € 8 miljoen niet alle bezuinigingsmogelijkheden ook daadwerkelijk gekozen hoeven te worden. We verwachten dat we voor ongeveer € 3 miljoen aan mogelijkheden kunnen inventariseren waarvan de negatieve effecten beperkt zijn. Begin april zullen we u de maatregelen voor deze fase 1 in concept presenteren op een informele raadsbijeenkomst. We beschouwen de bedragen voor fase 1 en fase 2 als communicerende vaten. Mochten we voor minder dan € 3 miljoen inventariseren voor fase 1 dan komt dat er bij fase 2 bij op. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer de opbrengst aan maatregelen met slechts beperkte negatieve effecten tegenvalt. Als in fase 1 toch duidelijk wordt dat we al maatregelen voorstellen waarbij direct belanghebbende organisaties geraakt worden zullen we daarmee in gesprek gaan, voor de Perspectiefnota 2025 verschijnt.

- Met deze opdracht wordt voorzien in bezuinigingsmogelijkheden die voor een bedrag van ongeveer € 3 miljoen voorgesteld kunnen worden bij de aanstaande Perspectiefnota 2025. Dit zal ook begrotingstechnische maatregelen betreffen die leiden tot per saldo scherpere ramingen. Met deze € 3 miljoen wordt een eerste ter zake doende stap gezet om het tekort te verminderen.
- Met deze opdracht wordt voorzien in een bij de aanstaande perspectiefnota 2025 vast te stellen proces, inclusief participatieplan, voor fase 2. Voor zover dit nu kan worden voorzien is het de intentie om bij de in 2025 te behandelen Perspectiefnota 2026 over de inhoudelijke bezuinigingsmaatregelen uit fase 2 te besluiten. Afhankelijk van nieuwe informatie over de daadwerkelijke kortingen op de Algemene Uitkering zal dit een groter of minder groot deel van de maatregelen van fase 2 betreffen.

Het uitwerken van de maatregelen van fase 2 is een proces dat meer tijd en reflectie nodig heeft. Het zal ook tijd kosten om eventuele verbanden / beïnvloeding tussen verschillende maatregelen te duiden. Dergelijke zwaardere bezuinigingsmaatregelen zullen vanzelfsprekend ook invloed hebben op het bereiken van de doelen uit het coalitieakkoord of breder op wat voor gemeente we kunnen zijn. Hier is dan ook intensievere bestuurlijke (stuurgroep) en politieke betrokkenheid bij nodig. Daarnaast zal in fase 2 een vorm van participatie toegepast worden. In 2026 start de nieuwe raadsperiode. Er wordt rekening gehouden met wat wel en niet opportuun is wat betreft voorstellen in 2025 betreffende de meerjarenbegroting voor de nieuwe raadsperiode. Enerzijds is het wenselijk dat er een perspectief ligt waarmee de nieuwe raad de meerjarenbegroting sluitend kan houden, anderzijds is het niet redelijk om vlak voor een nieuwe raadsperiode vergaande onomkeerbare beslissingen te nemen. Voorstellen voor maatregelen uit fase 2 verwachten we te doen in 2025 bij de Perspectiefnota 2026.

U kunt de komende tijd het volgende van ons verwachten:

- Begin april: een informele bijeenkomst met uw raad waarbij we het concept van de maatregelen van fase 1 en het beoogde proces voor fase 2 presenteren.
- Begin juni: Perspectiefnota 2025, inclusief maatregelen fase 1 en procesbeschrijving met participatieplan fase 2, gereed.

Afsluiting

Met de invulling van deze opdracht verwachten we een proces te kunnen lopen waarbij we bij de perspectiefnota 2025 de tekorten van de meerjarenbegroting 2025-2028 kunnen beperken ten opzichte van de meerjarenbegroting 2024-2027. In deze fase 1 verwachten we voorstellen met beperkte negatieve effecten uit de inventarisatie van € 3 miljoen. De meerjarenbegroting zal dan redelijkerwijs nog steeds aanzienlijke tekorten vertonen.

In Perspectiefnota 2025 is ook het proces uitgelijnd van fase 2. Ondanks dat we samen met de VNG de korting op de Algemene Uitkering onredelijk vinden zorgen we hiermee dat we ons tijdig voorbereiden op eventuele moeilijke keuzes.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Berkelland,
de secretaris, de burgemeester,

drs. G. Koudijs

drs. J.H.A. van Oostrum

Kopie aan:
- Archief